

Diskusjon og valg av prosjekt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Møtedato

02.03.2026

Saknr

04/26

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE-217

TI-&58

Arkivsaknr 26/55 - 1

1. Kontrollutvalget benytter sin fullmakt til å prioritere i planperioden 2024–2028. Som neste prosjekt bestilles forvaltningsrevisjon av tema:
2. Revisjonen bes utarbeide forslag til mandat og prosjektplan for det valgte temaet til neste møte.

Saksopplysninger

Har laget et diskusjonsgrunnlag til kontrollutvalget. Det gjelder enten det skal bestilles nye forvaltningsrevisjoner, dypdykk i form av undersøkelser, eller en styrket kontroll og styring av kommunale selskaper.

Hva er en forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er en systematisk vurdering av om en kommunes ressurser brukes effektivt og i tråd med politiske vedtak. Det er et av de viktigste verktøyene kontrollutvalget har for å sikre demokratisk innsyn og kontroll.

Her er de viktigste punktene:

- **Formål:** Å undersøke om økonomi, produktivitet, regeletterlevelse og måloppnåelse er i samsvar med kommunestyrets forutsetninger.
- **Bestilling:** Det er [kontrollutvalget](#) som bestiller revisjonen fra revisor, basert på en plan som vedtas av kommunestyret.
- **Risikobasert:** Bestillingene skal bygge på en overordnet analyse av risiko og vesentlighet i kommunen.
- **Resultat:** Revisjonen munner ut i en rapport med fakta og anbefalinger som skal bidra til forbedringer i den kommunale forvaltningen.
- I praksis kan det bety at man sjekker alt fra om skolene når sine læringsmål, til om medisin håndteringen i eldreomsorgen skjer på en trygg og lovlig måte

Hva er en **undersøkelse** (ofte kalt et «dypdykk») er et mer fleksibelt og mindre omfattende verktøy enn en full forvaltningsrevisjon. Mens en forvaltningsrevisjon følger strenge standarder og ofte tar lang tid, brukes en undersøkelse til å få raskere svar på spesifikke problemstillinger.

Her er de viktigste forskjellene:

- **Omfang:** En undersøkelse er mer spisset og avgrenset. Den brukes gjerne når kontrollutvalget trenger fakta om en enkeltsak eller et mindre område

Hva er en eierskapskontroll

- **Fokus:** Forholdet mellom kommunen som eier og selskapets styre/ledelse.
- **Kjernespoørsmål:** Utøver kommunen sitt eierskap i tråd med Eierskapsmeldingen? Er styresammensetningen riktig, og ivaretas kommunens interesser i fusjonsprosesser?
- **Verktøy:** Gjennomgang av protokoller fra generalforsamling, styrets sammensetning og eierskapsstrategi.

Kommunestyret vedtok plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028 og sluttet seg til kontrollutvalgets prioriteringer:

- Internkontroll (levert i 2025) sykefravær, HMS, etterlevelse av internkontrollrutiner.

- PPT / Barnevern
- Triv AS, (forvaltningsdel) Reko – Rehabilingsssenter Vidu avdeling Snåsa

Kommunestyret vedtok plan for eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer:

- Generell eierstyring
- AS Reko – Rehabilingsssenter - i dag TRIV AS

Kontrollutvalget er gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Bestilling av prosjektplaner:

Sykefravær og HMS - Dette temaet ligger naturlig i forlengelsen av den allerede gjennomførte revisjonen av internkontroll.

- **Undersøkelsespunkter:**
 - Har kommunen tilfredsstillende statistikk og oversikt over årsaker til fravær og tilhørende kostnader?
 - Følger ledere opp sykemeldte i tråd med oppfølgingsplaner og tidsfrister i arbeidsmiljøloven?
 - Er det gjennomført risikovurderinger av arbeidsmiljøet som danner grunnlag for forebyggende tiltak (HMS)?
- **Etterlevelse av rutiner:** Blir lovpålagte oppfølgingssamtaler og dialogmøter gjennomført innenfor tidsfristene i de enkelte barnehagene?
- **Lederstøtte og verktøy:** Har styrerne i barnehagene tilstrekkelig støtte fra personalavdelingen og gode nok fagsystemer for å håndtere kompliserte fraværssaker?
- **Bruk av vikarer:** Hvordan påvirker sykefraværet barnehagenes evne til å oppfylle bemanningsnormen, og hvilke rutiner finnes for bruk av vikarer for å avlaste de ansatte som er på jobb?

Avgrensning: Kan avgrenses til sektorer med spesielt høyt fravær, som for eksempel **helse og omsorg** eller **barnehage**.

PPT/Barnevern (Kvalitet og Saksbehandling) Barnevern er et område med høy risiko der kontrollutvalget ofte har et særskilt behov for å påse at lovens krav etterleves.

- **Problemstilling:** «Sikrer kommunen at saksbehandlingen i barnevernstjenesten skjer i tråd med lovverkets krav til kvalitet, tidsfrister og barnets beste?»
- **Undersøkelsespunkter:**
 - Blir lovpålagte tidsfrister for undersøkelser overholdt?
 - Er det etablert systemer for internkontroll som fanger opp avvik i saksbehandlingen?
 - Hvordan fungerer det tverretatlige samarbeidet med for eksempel skole, PPT og NAV for å sikre tidlig innsats?

Avgrensning: Revisor kan bes om å se bort fra fasene i bekymringsmeldinger og heller fokusere på oppfølging av tiltak eller samarbeidsrutiner.

TRIV AS (AS Reko / Vidu/): For de eksterne tjenesteyterne er det ofte kontrollen med selve bestillerrollen og oppfølgingen av tjenestekvalitet som er mest relevant for en forvaltningsrevisjon. Dette er en viktig presisering for diskusjonen i kontrollutvalget. Når man reviderer tjenester levert av eksterne selskaper som **TRIV AS** (tidligere AS Reko og Vidu), er det avgjørende å skille mellom revisjon av selve selskapet og revisjon av kommunens rolle som bestiller.

Forvaltningsrevisjon av TRIV AS (Snåsa)

- **Hovedproblemstilling:**
Sikrer kommunen gjennom sin bestillerrolle og kontraktsoppfølging at tjenestene

levert av TRIV AS er i samsvar med inngåtte avtaler, politiske vedtak og krav til tjenestekvalitet?"

- **Kontraktstyring:** Har kommunen klare avtaler som definerer forventet kvalitet og konkrete resultatmål for tjenestene (f.eks. antall plasser, innhold i rehabilitering)?
- **Oppfølging og kontroll:** Har kommunen rutiner for å kontrollere at de faktiske leveransene samsvarer med fakturaer og avtaler?
- **Kvalitetssikring:** Hvordan sikrer kommunen at brukerne av tjenestene mottar et tilbud som tilfredsstiller faglige krav og innbyggernes behov?
- **Informasjonsflyt:** Mottar kommunen tilstrekkelig rapportering fra selskapet til å kunne utøve en god bestillerrolle?

4. Generell eierstyring handler om de rammene og rutinene som bestemmer hvordan selskap ledes og kontrolleres. I kommunal sammenheng dreier det seg om hvordan kommunen, som eier, sikrer at selskapene drives effektivt og i tråd med politiske vedtak. De viktigste bærebjelkene i god eierstyring er:

- **Målsetting:** Kommunen må være tydelig på *hvorfor* de eier selskapet. Er målet økonomisk overskudd, eller er det å sikre viktige tjenester for innbyggerne?
- **Rolleavklaring:** Et klart skille mellom kommunen som **eier** (generalforsamling), selskapets **styre** (strategisk ledelse) og selskapets **daglige ledelse**. Eieren skal ikke detaljstyre driften, men sette rammene.
- **Styresammensetning:** At personene som sitter i styret har riktig kompetanse (økonomi, jus, fagfelt) til å forvalte selskapets verdier.
- **Rapportering og åpenhet:** At kommunestyret får god nok informasjon til å vite om selskapet når målene sine og forvalter pengene forsvarlig.

Vurderinger (tenk over)

Sjekkliste for kontrollutvalget for god eierstyring.

- Har kommunen en oppdatert **eierskapsmelding** vedtatt av kommunestyret i denne valgperioden, jf. Kommuneloven § 26-1?
- Er det definert et tydelig **formål** med eierskapet i hvert enkelt selskap (f.eks. TRIV AS)?
- Er det utarbeidet konkrete **styringssignaler** eller resultatmål for selskapene utover de generelle vedtektene?
- Hvis eierstyringen er svak, øker risikoen for at kommunen mister kontrollen over økonomien i selskapene, eller at tjenestene til innbyggerne svekkes uten at politikerne oppdager det i tide.

Organisering og roller

- Er det et klart skille mellom kommunens rolle som **eier**, **bestiller** av tjenester og eventuell **tilsynsmyndighet**?
- Har kommunen rutiner for å sikre at eierrepresentanter i generalforsamlingen har nødvendige fullmakter og instruksjoner fra kommunestyret?
- Finnes det en **valgkomité** som sikrer riktig kompetanse og kjønnsbalanse i selskapets styre?

Oppfølging og rapportering

- Mottar kommunestyret en **årlig rapportering** om selskapenes virksomhet, økonomi og måloppnåelse?
- Gjennomføres det regelmessige **eiermøter** mellom kommunen og selskapets ledelse/styre for å sikre dialog og felles forståelse?
- Har administrasjonen et system for å fange opp **risiko** knyttet til selskapets økonomi eller omdømme?

Kontroll og tilsyn

- Er selskapets vedtekter og avtaler nylig revidert for å sikre at de er i tråd med dagens behov og lovverk?

- Har kontrollutvalget og revisjonen sikret seg nødvendig **innsynsrett** i selskaper der kommunen ikke er eneeier?
- Er det etablert rutiner for å vurdere **habilitet** når folkevalgte eller ansatte har roller i selskapene?

Anbefalinger

Anbefal at revisor utformer to **prosjektutkast** for to områder til neste møte. Revisor har opplyst at Snåsa har 614 timer igjen i perioden.

-